

Spust po vrvi in spust drugega z vrvjo



Premagovanje neke poti ali stene navzgor je običajno precej lažje od sestopa oziroma spusta preko istega mesta. Razlogi za sestop oziroma spust so lahko zelo različni. Spust po vrvi je nedvomno mnogo lažji in varnejši, kot plezanje navzdol, kljub varovanju ali samovarovanju na vrvno ograjo. Običajno se spuščamo vedno vertikalno navzdol. Spustov povprek, diagonalno v tegu vrvi se izogibamo.

Spust po vrvi je lahko vnaprej načrtovano dejanje. Vnaprej pripravimo opremo, potrebno za takšno dejanje. Morda mesto spusta celo dobro poznamo. Lahko pa je spust po vrvi nenačrtovan. Razlogov za to je lahko veliko. Morda smo se zaplezali in moramo sestopiti, morda smo v opisu vzpona-ture spregledali, da so omenjeni tudi spusti, morda se moramo vrniti zaradi poškodbe, lahko je del sicer običajno prehodne poti poškodovan, manjkajo jeklenice ali pa je del poti zaradi vremenskih sprememb spremenjen (zasnežen, poledenel). Pri nenačrtovanem spustu se moramo znajti z opremo, ki jo imamo trenutno na razpolago. Če primerne oziroma nujno potrebne opreme nimamo, moramo najti drugo rešitev.

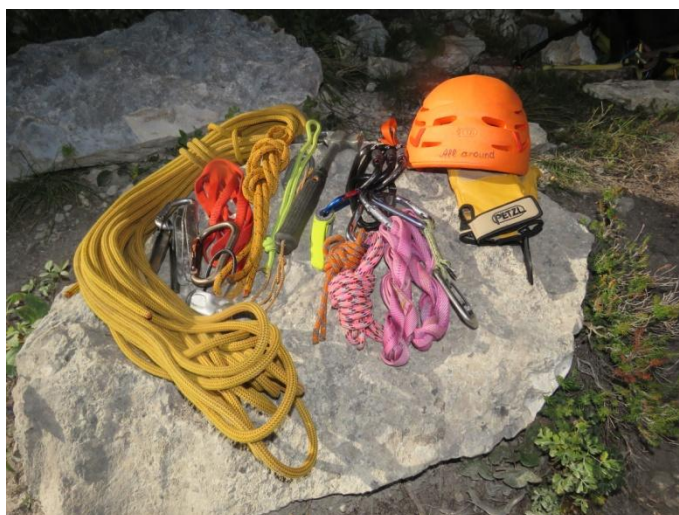
Spust po vrvi smo že omenili v prispevku »Pomoč padlemu na zavarovani poti ali ferati«. Če ne gre za spust z gore, kot način sestopa ali za spust ob prekinjenem plezalnem vzponu, kjer se moramo običajno spustiti do vznožja stene, kjer je več zaporednih spustov za celotno dolžino vrvi, običajno govorimo o kratkih spustih. O kratkem spustu govorimo tudi takrat, ko nekdo pleza navzgor, varovan z vrvjo, pa ne zmore splezati nekega mesta, morda se poškoduje in želi, da ga spustimo par metrov navzdol na primernejše mesto, kjer si bo odpočil ali lažje počakal na pomoč. V tem primeru zelo enostavno iz »varovanja« preidemo v »kratek spust«. To možnost smo na zadnjih izpopolnjevanjih že dodobra obdelali.

Tokrat se bomo posvetili načrtovanju in izvedbi samostojnega spusta po vrvi oziroma pripravi in izvedbi spusta nekoga drugega z vrvjo. Opisali bomo uporabo naprave za spust (reverso), ki se najpogosteje uporablja, in alternativno metodo za spust drugega s pol-bičevim vozlom. Za spust po vrvi, razen če ste izredno vešči, pol-bičevega vozla NE UPORABLJAJTE!

OPREMA

Za spust po vrvi je primerna in zadostna običajna osnovna oprema vodnika, ki sodi v nahrbtnik pri izvedbi zahtevnih tur kategorije B ali višje.

Za spust po vrvi se vnaprej pripravimo. Na plezalni pas si namestimo popkovino z dvema točkama. To najlažje storimo z neskončnim trakom nylon 120 cm. Na plezalnem pasu, kjer poteka hitra zanka, izdelamo dvojni najlonski ali sidriščni vozel. Če bo popkovina namenjena izključno za spust po vrvi, lahko trak v hitro zanko na pasu pritrdimo tudi s kavbojskim vozlom.



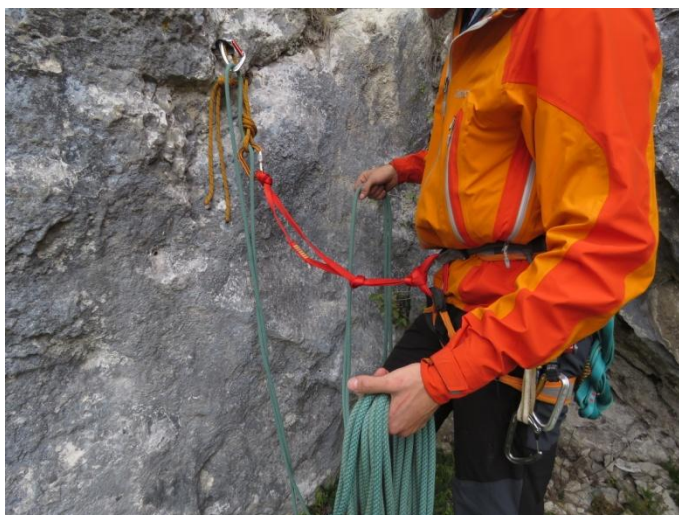
Priporočena oprema

Priprava na spust

Začetno in končno mesto spusta – sidrišče.

Razloge smo že omenili. Če ne gre za poškodovano mesto na zavarovani poti oziroma ferati, kjer je vedno možno urediti dobro sidrišče na nosilne kline jeklenice, je najprej nujno izbrati primerno mesto za začetek spusta. Tu bomo uredili sidrišče za spust. Sidrišče je najpomembnejši segment spusta po vrvi, saj predstavlja nosilno točko in edini stik spuščajočega s steno.

Pri izbiri mesta za sidrišče ima seveda prednost mesto, kjer lahko zabijemo dobre kline, vsaj dva. Če gre za spust več oseb, bodimo pozorni na dostop do mesta za spust.



Če ne gre drugače, dostop ustrezno zavarujemo s kratko vrvno ograjo. Začetek spusta smo izbrali, vendar nam še tako dobro mesto začetka spusta nič ne koristi, če z našo vrvjo ne dosežemo naslednjega primernege mesta, kjer se bomo lahko varno odpeli od vrvi in nadaljevali pot oziroma počakali zadnjega v skupini, ki ima nalogo potegniti vrv za sabo.

Ne pozabimo, za spust po vrvi potrebujemo dvojno vrv, kar pomeni, da lahko opravimo spust, dolg le za polovico vrvi, ki jo imamo na razpolago. Redko pri načrtovanih spustih, uporabimo dve vrvi, ki ju moramo med seboj povezati. V ta namen uporabimo podaljševalni vozel ali vozel šestica. Pri uporabi vozla šestice naj bosta prosta konca, izhajajoča iz vozla, dolga vsaj 30 – 40 cm. Lahko uporabimo dva zapored narejena vozla šestica, kar je najboljša izbira. Oba vozla dobro prenapnimo (zategnimo). Vozla osmica za podaljševanje vrvi NE uporabljamo.



Za podaljšanje uporabimo dva zapored narejena vozla šestica

Če bo po prvem spustu sledil še en spust in je mesto izpostavljeno, moramo na tem mestu ravno tako najprej poskrbeti za varnost vseh, ki se bodo spuščali.

Kot sem že omenil, večinoma bo šlo za krajše spuste čez težka, poledenela ali poškodovana mesta.

Spust

Za spust mora biti oseba primerno pripravljena in usposobljena. Če oseba ni večša samostojnega spusta po vrvi, jo vodnik spusti z vrvjo čez težko mesto. Običajno na ta način tudi mnogo hitreje opravimo s spustom, sploh če gre za skupino ljudi.

Čeladi, plezalnemu pasu, kratki, neskončni vrvici in popkovini bomo kot osnovno in NUJNO opremo, dodali še napravo za spust, tako imenovano zavorno ploščico. Takšna naprava omogoča nadzorovano drsenje vrvi in s tem enakomerno hitrost, ne pa sunkovitega gibanja telesa navzdol. Naprava je na tržišču veliko. Pri izbiri bodimo zelo pozorni, za kakšno debelino vrvi je naprava namenjena in ali je možen spust z enojno in dvojno vrvjo. V vsakem primeru pa glede pravilne uporabe nujno upoštevajmo navodila proizvajalca.

Spust opravimo brez odvečnih sunkovitih obremenitev, telo naj se med spustom stene dotika le z nogami, ki s steno tvorijo pravi kot. Nogi sta nekoliko v razkoraku, kar zagotavlja horizontalno stabilnost. Med spustom smo VEDNO samovarovani ali varovani od spodaj.

Izdelava sidrišča

Sidrišče lahko izdelamo na nosilni klin jeklenice.

Sidrišče lahko izdelamo na primerno drevo ali zdravo korenino. Za sidrišče lahko uporabimo skalno uho ali rogelj. Ureditvi sidrišča za spust na rogelj se izogibajmo. Če ne gre drugače, bodimo izjemno pozorni, da je med celotnim izvajanjem priprave in izvedbe spusta, sidrišče nenehno obremenjeno navzdol!



Sidrišče lahko naredimo tudi na nosilni klin jeklenice ali celo v naravno skalno uho

Nosilni klin jeklenice v vsakem primeru najprej preverimo. V tem primeru je dovolj, če klin tik ob steni objamemo z neskončnim trakom (ali neskončno pomožno vrvico) in vse pramene z vozlom povežemo v zaključeno zanko, kamor bomo namestili vrv za spust. Tudi v ekspanzijski klin, tako imenovani svedrovec, sidrišče izdelamo podobno kot v prvem primeru. Izogibajmo se napeljave vrvi direktno v uho svedra. V zgornjih dveh primerih je za izdelavo sidrišča zadosti ena fiksna točka.

Nekoliko drugače je, če sidrišče izdelamo s skalnimi klini. Ne pozabimo, da mora biti izdelovalec med delom samovarovan, če je mesto za sidrišče izpostavljeno. Sidrišče tvorita najmanj dva skalna klina. Zanko za spust izdelamo s pomožno vrvico (priporočam vrvico debeline 6 mm). Za načrtovane spuste lahko s seboj nosimo tudi konce plezalne vrvi. V tem primeru je dovolj en sam pramen za izdelavo sidrišča. Uredimo usmerjeno, fiksno sidrišče. Vrvico enkrat ali večkrat napeljemo krožno skozi obe ušesi klinov in jo zaključimo z enim od podaljševalnih vozlov. Vsa pramena med klinoma objamemo z dlanjo in izberemo pravo smer. Izdelamo končni vozle s primerno veliko zanko, kamor bomo napeljali vrv za spust. Zaključena zanka, uho pod vozlom, mora biti zadosti velika, da bo vrv pri odstranitvi lažje tekla. Kot v sidrišču naj bo približno 60°.

Priprava vrvi za spust

Sidrišče je izdelano. Preverili smo, če vrv (polovica dolžine) res seže čez mesto, ki ga želimo obiti, in je spodaj primeren prostor za zaključek spusta.

Pred nameščanjem vrvi le-to najprej »premečemo«, da se prepričamo, da ni zapletena. Vrv naj bo med manevrom z enim koncem (bičev vozle) pripeta na plezalni pas ali v enega od klinov sidrišča, da nam ne uide iz rok! Drugi konec vdenemo skozi zanko v sidrišču in začnemo s prevlečenjem. Med vlečenjem vrvi naj se le-ta ne drgne ob zanko, saj jo lahko poškoduje oz. pregloda. To najlažje dosežemo, da vrv z vponko vpnemo v enega od klinov sidrišča in tako preprečimo, da bi sila teže vrvi in poteg »žagala« zanko sidrišča.

Običajne plezalne vrvi imajo označeno sredino. Pri krajših to ni običajno, zato bodimo pazljivi, da skozi zanko ne prevlečemo preveč ali premalo vrvi.

Ko je vrv približno na sredini, najprej na enem koncu vrvi in nato še na drugem, ki je bil do tedaj pripet na plezalni pas, približno en seženj od konca, naredimo končni vozel (osmica).



Kak meter pred koncem vrvi naredimo vozla

Vozla bosta preprečevala morebiten nekontroliran zdrs vrvi skozi zavorno napravo. Oba konca vrvi položimo vzporedno in ju lepo, natančno zvijemo v kolut. Kak meter pred koncem, preden napnemo vrv v sidrišču, prenehamo z zvijanjem. Še enkrat preverimo, ali nam nič ne preprečuje, da ne bi mogli vrvi lepo vreči v globino. Prepričajmo se, da je vrv res vdeta skozi zanko. Preverimo območje pod nami, kamor bomo vrgli vrv. Bodimo pozorni na veter. Ta zelo rad odnese vrv po svoje, kar lahko povzroči, da se vrv zatakne v nezaželeni smeri.

Posebno bodimo pozorni pri metu vrvi na poraščenem terenu. Tudi tu je veliko možnosti, da se vrv ujame na veje in prepreči spust. V takem primeru vrv raje navijmo okoli telesa (ramabok) in jo ob spustu sproti odvijajmo.



Ena roka potiska vozel samovarovanja navzdol.
Z razširjenima nogama smo v steno uprti pravokotno.

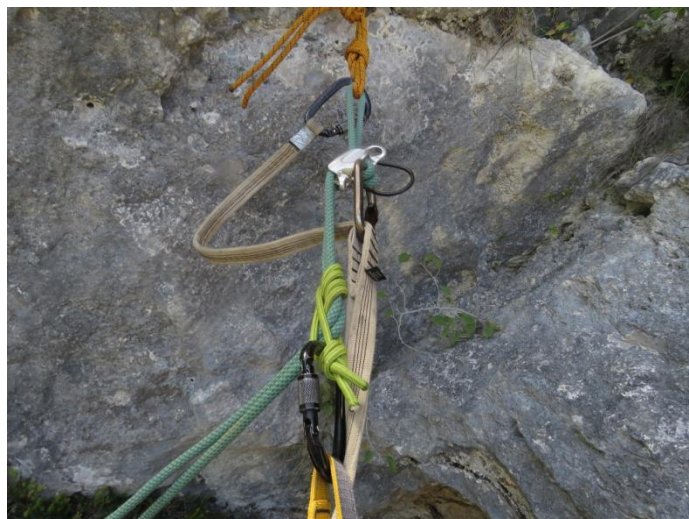
Imamo poškodovano vrv. Kako opravimo spust v tem primeru? Ko je vrv prevlečena skozi uho sidriščne zanke na polovici, tik ob prehodu skozi zanko (na poškodovani polovici) naredimo bičev voz, vanj vpnemo vponko z matico in objamemo drugi, zdravi konec vrvi. Spust bomo opravili po zdravi, nepoškodovani polovici vrvi (spust po enojni vrvi). Drugi, poškodovani konec je med spustom ohlapno pripet ob pas, da nam ga veter ne odnese z dosega rok. Ta konec bo kasneje služil za poteg vrvi iz stene. Pri takem spustu MORATA vrvi teči od sidrišča do roba stene vzporedno (skupaj), sicer vrvi ne moremo povleči za seboj.



Na poškodovani vrvi naredimo bičev voz in z vponko objamemo »zdravo« vrv

Priprava vrvi in naprave za spust

Samovarovani (v daljši krak popkovine) stojimo poleg sidrišča. Naprava za spust naj bo nameščena v popkovino, približno 20 – 30 cm od telesa. Drugi del popkovine je namenjen za samozavarovanje ob koncu spusta. Z eno roko držimo napravo za spust, z drugo roko, približno pri kolenu, primemo obe vrvi in ju privzdignemo do naprave. Med dviganjem na obeh vrveh hkrati že lahko naredimo zanki, ki ju kasneje stlačimo skozi odprtini v napravi in skupaj s kovinsko zanko objamemo z vponko. Neobremenjena dela zank naj izhajata na odprtem, narebrenem delu naprave (reversa). Naslednji maneuver je zategovanje vrvi navzgor, s čimer dosežemo, da napravo čim bolj približamo sidrišču. Po možnosti naj bo naprava tako visoko, da se že lahko usedemo v plezalni pas in preizkusimo drsljivost, pri tem pa je popkovina (samovarovanje) še ohlapna.



Pravilno nameščena vrv in samovarovanje

Če začetek spusta opravljamo v visečem položaju, je preizkus otežen ali celo nemogoč.

Po preizkusu drsljivosti moramo namestiti še samovarovanje. Le-to bo preprečilo padec ob nenadnem izpustu vrvi iz dlani (padajoče kamenje ipd). Samovarovanje VEDNO namestimo pod napravo in je vpeto v hitro zanko plezalnega pasu. V primeru, da obvisimo, tako ne bomo viseli na pomožni vrvici ampak v napravi. Pomožna vrvica bo s samozapornim vozlom (machard, prusik, francoski) samo držala neobremenjeni del vrvi v položaju »zaprto«.

Za spust se lahko pripravimo tudi v obratnem vrstnem redu. Najprej samovarovanje in nato napravo. Dobra stran tega vrstnega reda je, da nam samovarovanje nosi vrv in vrv precej lažje namestimo v napravo.

Ko smo pravilno nameščeni pod sidriščem, stojimo v rahlem razkoraku, odpnemo samovarovanje in vponko samovarovanja vpnemo med obe vrvi nad napravo za spust. S to vponko lahko tudi označimo, katero vrv bomo kasneje vlekli navzdol. Običajno vlečemo vrv, ki je pri steni.

Pri spustu obe roki objemata vrv pod napravo s tem, da ena roka pred seboj potiska vozal samovarovanja. Vozla ne stiskamo v dlani. V primeru padca bomo dlan z vozlom instinktivno stisnili in preprečili delovanje vozla. Spuščamo se enakomerno, brez sunkov, z nogama pravokotno na steno.

Izjemoma, pri enkratnih, krajših spustih lahko napravo za spust vpnemo direktno v hitro zanko plezalnega pasu. Samovarovanje pa v tem primeru vpnemo v nožno zanko plezalnega pasu. Tu moramo biti pozorni na dolžino pomožne vrvice za izdelavo samovarovanja. Če je le ta predolga, nam jo kaj hitro potegne v napravo za spust in popolnoma onemogoči nadaljnji spust. Takemu načinu se izogibamo tudi zaradi zahtevnejšega postopka »reševanja«, če se nam med spustom po zraku samovarovanje nepričakovano zadrigne.

V primeru, ko morata spust opraviti samo dve osebi, od katerih je ena nevešča samostojnega spusta, storimo naslednje.

Na vrv, pripravljeno za spust, vpnemo obe napravi za spust, pri čemer neizkušenega vpnemo v višjo napravo, bližje sidrišču, izkušeni pa se vpne v napravo nižje, spodaj. Izkušeni opravi spust, spodaj uredi stojišče, se zavaruje s popkovino, lahko tudi ostane vpet v vrv, vendar jo razrahlja, da omogoči spust še drugemu. V vsakem primeru pa ostane na vrv vpet s samovarovanjem. Med spustom drugega, neveščega, lahko spodnji z zatezanjem vrvi dodatno nadzira hitrost njegovega gibanja.



Naprava »čakajočega« je vedno tik pod sidriščem.

Med spustom prvega je vrv nenehno napeta, obremenjena in ni nevarnosti, da bi drugi samovoljno lahko začel s spustom.

Če se med spustom karkoli zatakne, morda spodaj ne pridemo do stene in moramo nazaj navzgor, to opravimo s postopkom samoreševanja, torej se dvignemo po vrvi s samozateznimi vozli.

Vsekakor je najlažje, če za dvig uporabimo kar napravo za spust (reverso), uporabljeno v avto-blok načinu.

Če ugotovimo, da bi nadaljevanje spusta ogrozilo naše življenje, je edina možnost dvig nazaj na izhodišče. Dopustimo, da se samovarovanje zadrgne. Pripravimo novo, kratko, neskončno vrvico ali daljšo pomožno vrvico (6 mm, vsaj 3 m). V prvem primeru z neskončno vrvico v višini oči naredimo samozatezni vozel, vanj vpnemo vponko in neskončni trak 120 cm. To nam bo služilo kot stopna zanka. Na traku, tik pod vponko (cca 10 cm) naredimo vozel šestica. Samozatezni vozel postavimo v tak položaj, da v trak lahko stopimo. V hitro zanko plezalnega pasu si pripravimo vponko ali še bolje komplet. Stopimo v zanko, se dvignemo in vponko (komplet) v plezalnem pasu vpnemo v zanko na stopni zanki. Na ta način razbremenimo reverso. Med postopkom smo dvakrat varovani. Na samovarovanju za spust po vrvi in na stopni zanki. Tako vpeti reverso zlahka obrnemo, prepnemo v samozaporni položaj. Tokrat ga vpnemo v hitro zanko na plezalnem pasu. Rahlo se dvignemo in prosta konca vrvi do konca zategnemo navzgor. Na ta način je reverso spet prevzel nosilno vlogo. Izpnemo se iz stopne zanke in isto vponko ali komplet vpnemo v spodnjo, večjo zanko stopne zanke. To nam bo služilo kot samovarovanje. Skozi novo vponko v zanki pa speljemo prosta dela vrvi, ki izhajata iz reversa. Tako smo naredili preprosti škripec. Odvežemo samovarovanje.



Pripravljen za dvig po vrvi

Noga je v stopni zanki, med dvigom se z eno roko držimo za vrvi, z drugo pa navzdol vlečemo prosta konca vrvi, ki s tem pomikata reverso višje. Obremenimo reverso, premaknemo samozatezni vozle stopne zanke navzgor, se dvignemo na nogi, zategnemo reverso, ... Namesto kratke vrvice, vponke in traku lahko uporabimo dovolj dolgo pomožno vrvico in z njo v enem kosu naredimo vse. Povežemo jo v neskončno zanko, na vrveh v višini oči naredimo samozatezni vozle, pod njim še en vozle, da dobimo obračalno zanko za škripec. Kar spodaj ostane, je stopna zanka.

Zaključek spusta

Po opravljenem spustu, na spodnjem stojišču, odpnemo prosti konec popkovine in se samozavarujemo. Če smo zadnji, ne pozabimo, katera vrv je bila označena za vlečenje! Razbremenimo napravo za spust in izpnemo vrv iz naprave. Samovarovani začnemo vleči vrv navzdol. **POZOR**, razvežite vozle na koncu vrvi! Med vlečenjem vrvi iz stene na izpostavljenem terenu mora biti konec vrvi **VEDNO** pripet v sidrišče ali v pas plezalca. Vlečemo enakomerno, počasi, brez zastojev. Izvlečena vrv bo prosto padla navzdol. Pri tem lahko proži kamenje ali se zatakne.

Izvlečeno vrv ponovno namestimo za nadaljnji spust ali pa jo zvijemo in pospravimo.

Ko je spust namenjen skupini, kjer posamezniki niso posebej večji, lahko osebno samovarovanje zamenjamo z varovanjem od spodaj. To pomeni, da izkušena oseba, ki opravi spust prva, na spodnjem stojišču, med spustom naslednje osebe, drži obe vrvi, ki izhajata iz naprave za spust. V primeru težav spuščajočega enostavno potegne in obremeni vrvi navzdol. S tem popolnoma zaustavi drsenje in spust.

Vešča oseba na spodnjem sidrišču lahko celo v celoti spušča oziroma nadzira hitrost spusta osebe na vrvi. V tem primeru spuščajočemu ni treba urediti samovarovanja. Če imamo takšnih oseb, ki so nevešče samostojnega spusta več, je morda bolj smiselno uporabiti tehniko »spust tretjega z vrvjo«.

Spust tretjega z vrvjo

Sidrišče je urejeno. Vodnik stoji samovarovan ob sidrišču in najprej namesti v center sidrišča napravo za spust (reverso). Za spust bomo v tem primeru uporabili enojno vrv. Na koncu vrvi naredimo končni vozle in ga vpneemo v sidrišče. Na drugem koncu vrvi enako naredimo končni vozle. Odmerimo približno seženj vrvi, naredimo zanko in jo stlačimo skozi eno od

odprtini na napravi v sidrišču. Pri tem pazimo, da neobremenjeni, daljši del vrvi, ki vodi k sidrišču, izhaja na odprtem, narebrenem delu naprave. Zanko, ki smo jo stlačili skozi odprtino naprave, vpne v vponko, ki nosi napravo, in jo privijemo. Vrv, ki izhaja na odprtem delu naprave, napeljemo skozi vponko v enem od klinov sidrišča. Na ta način dosežemo zaviralno funkcijo naprave.

Prosti konec vrvi, ki poteka skozi vponko za spremembo smeri s pol-vozlom in varovalnim vozlom, blokiramo.

Vrv lahko blokiramo tudi na sami napravi. Neobremenjeni konec vrvi v zanki prevlečemo skozi nosilno vponko v sidrišču in jo na drugi strani z varovalnim vozlom zavežemo okoli obremenjene vrvi.



Zaviralno vrv zaradi zagotavljanja trenja speljemo skozi vponko v enem od klinov sidrišča.

Reverso naj bo med privezovanjem drugega blokirana

Vrv najlažje blokiramo na napravi. Šele ko je vse to pripravljeno, konec vrvi s končnim vozlom in vponko z matico vpne v hitro zanko na pasu osebe, ki jo bomo spustili. Oseba je še vedno samovarovana. Namesti se na stojišče pod sidrišče, razvežemo blokado, vrv, ki teče skozi napravo, napnemo. Oseba počasi sede v plezalni pas, nogi sta rahlo v razkoraku. Odpnemo ji samovarovanje. Spuščamo z obema rokama, tekoče s preprijemanjem. Vrv naj NE drsi skozi dlani. Opazujemo spuščajočo osebo, hitrost spusta prilagodimo terenu in zmožnosti spuščajočega. Ko je oseba na spodnjem stojišču in je le-to še vedno izpostavljeno, se s prostim koncem popkovine vpne v vrvno ograjo, jeklenico ali sidrišče, če mora počakati na nadaljnji spust. Med postopkom izpenjanja vrvi spodnje osebe naj bo vrv zgoraj blokirana.

Če za spust uporabimo improvizirano metodo s pol-bičevim vozlom, naredimo sledeče. Vrv je na eni strani s končnim vozlom zavarovana v sidrišče. Na drugem koncu vrvi enako naredimo končni vozel. Vrv približno seženj nad vozlom s polbičevim vozlom vpne v hruškasto (HMS) vponko v središču. Tu moramo paziti na dve stvari. Vponka mora biti v sidrišču vpeta tako, da so vratca na zunanji strani in obrnjena navzdol. Pol-bičev vozel izdelamo tako, da neobremenjena vrv, ki jo bomo držali v dlaneh, izhaja pri steblu vponke (ne pri vratcih).



Pravilno vpet pol-bičev vozle. Vrv, s katero reguliramo hitrost, MORA izhajati pri stebelu vponke. Konec vrvi mora biti s končnim vozlom vpet v sidrišče.

Na ta način preprečimo odvitje matice in morebitni izpad pramena vrvi. Med postopkom vpenjanja osebe za spust mora biti pol-bičev vozle blokiran s pol-vozlom in varovalnim vozlom. Konec vrvi z vponko z matico vpnemo v hitro zanko na pasu osebe, ki jo bomo spuščali. Pri tem je oseba še vedno samovarovana. Razbremenimo blokado, napnemo vrv. Med nameščanjem osebe v položaj za spust z obema rokama držimo prosti konec vrvi. Če med spustom pride do kakršnekoli težave, vedno najprej blokiramo pol-bičev vozle. Način spusta tretje osebe s pol-bičevim vozlom je zelo primeren tudi zato, ker lahko osebo med gibanjem do stojišča za spust zelo preprosto varujemo (varovanje drugega). Ko oseba sede v pas in obremeni vrv, takoj lahko začnemo s spustom.

Spust dveh po vrvi

Spust dveh se uporabi v primeru, da je eden od udeležencev lažje poškodovan, omagan ali ga je tako zelo strah, da se sam enostavno ne upa spuščati.

Vsi postopki, izdelava sidrišča, vpenjanje vrvi v napravo za spust, samovarovanje in način spusta, ostajajo enaki. V tem primeru naprave za spust ne vpnemo v spodnjo zanko popkovine, ampak z vponko objamemo vozle, ki popkovino deli na dva dela. Za vpetje drugega v napravo za spust uporabimo prosti, daljši konec popkovine. Poškodovani ali omagani visi ob kolegu, ki nadzira hitrost spusta in mu po potrebi pomaga ali svetuje. Omagani si tako lahko pri spustu pomaga tudi z rokama. Takšen spust ne šteje za strogo reševalni maneuver. Oseba, ki ji pomagamo, se zaveda, kaj počne, je samo omagana, poškodovana, lahko tudi samo prestrašena.



VAŽNO

- spust po vrvi je eden zahtevnejših manevrov, ne podcenjuj ga
- vedno preveri že zabite kline (tudi svedrovce)
- NIKOLI ne uporabi že uporabljene zanke v sidrišču za spust
- pred spustom še enkrat preveri, do kam seže vrv
- med spustom nenehno preverjaj, kam se spuščáš
- VEDNO uporabljalj samovarovanje
- spust opravi tekoče, brez nenadnih sunkov

NEVARNOSTI

- padajoče kamenje, ki ga sproži vrv med spustom ali čakajoči na spust
- priprava vrvi, metanje vrvi v globino, brez samovarovanja
- opustitev samovarovanja, še preden zabijemo novo sidrišče ali uredimo drugo samovarovanje
- na koncu vrvi ni vozlov, ki preprečujejo nekontrolirano izpetje vrvi iz naprave za spust
- slabo narejen podaljševalni vozle, ko spajamo dve vrvi
- nekritična uporaba starih sidrišč

POGOSTI ZAPLETI - napake

- vržena vrv se zaplete in ne pade v globino v celoti in kontrola, do kam seže, je nemogoča, kljub temu začnemo s spustom
- ko vrv začnemo vleči k sebi navzdol, se zatakne (česalna vponka!!!)
- vrv ne doseže primernega mesta za zaključek spusta, spuščajoči ni opremljen s pomožnimi vrvicami in trakovi, torej ni pripravljen za ponovni dvig po vrvi
- spust prvega brez ustrezne opreme za izdelavo novega sidrišča oz. vrvne ograje
- izvajanje kratkih spustov brez samovarovanja
- pri spustu po poškodovani vrvi, oba pramena ne tečeta vzporedno, tesno skupaj, vsaj do roba stene

VIDEO:

[Spust po vrvi - ureditev sidrišča in priprava na spust](#)

[Spust po vrvi - sidrišče, priprava vrvi, spust sebe in drugega](#)

[Spust po vrvi - spust tretje osebe - polbičev vozle ali reverso](#)

[Spust po vrvi - priprava za spust z omaganim ali poškodovanim v paru](#)

[Spust po vrvi - priprava več oseb na spust po vrvi](#)

[Spust po vrvi - dvig po vrvi, samoreševanje](#)

Navodilo predavatelju, inštruktorju

Temo »spust po vrvi« najprej nazorno, z opisom in fotografijami predstavimo v učilnici. Po potrebi v učilnici vsi še enkrat ponovijo izdelavo popkovine, poudarimo njen vsestranski namen. Praktično predstavimo vstavljanje enojne in dvojne vrvi v napravo za spust in izdelavo samovarovanja. Natančno predstavimo pravilno namestitev pol-bičevega vozla za spust tretjega. Izhajajoča, neobremenjena vrv za uravnavanje hitrosti MORA izhajati pri nosilnem stebelu vponke.

Na terenu

Izberimo mesto nad vertikalnim ali celo previsnim delom stene (vsaj 5-10 m visoko), kjer je možen relativno varen dostop. Dostop do začetka spusta in odhod pri zaključku spusta po potrebi zavarujemo z vrvno ograjo.

Vsak udeleženec naj sam izdelava celotno sidrišče, vključno z zabijanjem klinov. Sidrišče naj se ob uporabi dodatnega varovanja z dinamično vrvjo v popolnosti obremeni. Le tako bo vsak udeleženec dobil občutek velike odgovornosti izdelave in priprave mesta za spust. Vsak udeleženec naj samostojno namesti vrv, jo pravilno zaključi, zvije in vrže v globino.

Podobno velja za manever »spust tretjega«...

Vsak udeleženec s primerno kategorijo naj opravi vse štiri postopke; priprava mesta za spust, opravi spust do polovice ali nižje, pripravi vse potrebno za samoreševanje oz. dvig po vrvi. Ko se vrne na stojišče, ga naslednji udeleženec pripravi za spust »tretjega« do vznožja.

Priporočljivo je, da vsaj trije skupaj opravijo postopek spusta s poškodovanim in varovanje spusta tretjega od spodaj.

Udeleženci z nižjo kategorijo naj opravijo spust pod nadzorom bolj usposobljenih vodnikov. Vodnikom na splošno manjka delo z ljudmi, kontrola nad stanjem vodenih in pravilno opremljenostjo. Na ta način bodo odlično vadili, kako pripraviti in opraviti spust z neveščo osebo.

Inštruktor naj bo pozoren pri izdelavi sidrišča, prevlečenju vrvi skozi zanko, zaključku vrvi in nameščanju vrvi v napravo. Svetujem, da je ob poligonu narejeno še eno, dodatno sidrišče z nameščeno vrvjo za spust, ki je namenjeno inštruktorju v primeru, da se med spustom ali dvigom udeleženca karkoli zatakne.

Ne glede na to, da ima vsak nameščeno samovarovanje, naj spuščajočega dodatno varujejo z držanjem vrvi na spodnjem stojišču.

OBVEZNO izdelajmo rezervno sidrišče.